

budgettet, hvor man har sammenstillet det med tidligere Mars, jeg mener den meget berømte Besparing af Tjenestebage, thi dels vil det vise sig at være langt fra saaledes, som det med en Lølopgjørelse angives at være — hvad man ogsaa kan skjønne deraf, at naar der gaar 1,000 Mand af dem, der tidligere tjente under Infanteriet, til de specielle Vaaben som Militærarbeidere og under Sværnet, saa er denne Besparelse i Tjenestebage for Fodfolkets Vedkommende selvfølgelig naturnødvendig, idet en Mand ikke kan tjene paa to Steder paa een Gang — og dels vil jeg bede ærede Medlemmer, som tale om denne Sammenligning, at være opmærksomme paa, at en væsentlig Del af Nedsættelsen i Tjenestebagenes Antal er fremkommen ved Forslag af Regjeringen, og at der, saavidt jeg kan skjønne, i det Væsentlige ikke er nogen anden Besparelse af Tjenestebage i Sammenligning med tidligere end den, der er foranlediget derved, at nogle Militærarbeidere — jeg vil antage 400—500 — ere fritagne for Tjeneste. Det er jo en Selvsølg, at naar Militærarbeiderne ere fritagne for Tjeneste, kan der ikke paaregnes dem Tjenestebage. — Der er nævnt mod mig, at det lod til, at jeg ønskede, at Staten skulde optræde som Konkurrent paa Omraader, hvor Staten ikke før havde haft Noget at gjøre. Det maa vistnok bero paa en Misforstaaelse af mine Ytringer om Transplantationen i Bestjylland. De veed jo, mine Herrer, at vi have et Apparat i saa Henseende, vi have en Klitinspektør og, naar jeg talte om en Forandring, har jeg ikke haft til Hensigt i fjerneste Maade at modsigge, hvad den ærede Minister yttrede om den nuværende Klitinspektørs gode Sagkundskaber og Interesse for Sagen, derom har jeg ikke tvivlet — jeg siger, vi have et Apparat i Klitinspektøren, Overklitfogder, Klitfogder og Plantører, og mit Forslag gik ud paa, at vi skulde anvende dette Apparat paa en fyldigere Maade, anvende Pengene til Mænd, som med fornøden Sagkundskab forbandt Interesse for Sagen og kunde anvende hele deres Tid paa den. Jeg tror ikke, at der kan indvendes Noget imod, at man forlanger, at bestaaende Statsinstitutioner i fyldigere Grad skulle opfylde deres Niemed med de samme Bevillinger, end hidtil har været Tilfældet. Dersom man skulde advare imod dette, forekommer det mig, at man vilde komme vanskeligere an med alle disse Millioner, som man overhovedet anvender til Statsdrift i forskellige Retninger. — Dernæst tror jeg at mine Ytringer om det private Initiativ ligeledes ere blevne misforstaaede. Jeg tror neppe, at der er Noget, af hvilket Parti eller Afstygning af Parti han end er, her i Salen, der ikke er enig med mig i, at Fremstættelsen af Forslag som Jernbaneforslag, Skattelettelsesforslag o. s. v. er det parlamentarisk rigtigere sfer ved Initiativ fra Regjeringens Side end ved det private Initiativ. Jeg indrømmer, at Tiden kan være ugun-

stig for, hvad der skulde fremkomme fra Regjeringens Side saavel som ved privat Initiativ, og navnlig med Hensyn til en vis Art af disse Lovgjørelser man sikkert bedre i at vente, indtil gunstige Tider opnaas, enten ved en større Konsolidering af Partierne i Folkethinget eller ved en større Smødekommunen fra Regjeringens Side mod modstaaende Ansøkkere, end saa fra den ene Side og saa fra den anden Side at komme løbende omkøbt med saadanne Forslag og foretage et formeligt Stormløb mod Statskassen. Deemed har jeg ikke benægtet, at man ogsaa kan benytte disse Forslag til en Forhandling, der mulig kunde forberede deres praktiske Gjennemførelse i en nærmere Fremtid, end ellers vilde ske. — Der er en Ytring, som jeg vil tage op, og det er mit Spørgsmaal angaaende Veiledningen i Hærloven. Jeg yttrede, at jeg gjerne vilde have hørt, men helst fra de rette Fædre til Loven af 25de Juli, hvorvidt man var tilfreds med denne Veiledning. Et æret Medlem, der har haft hermed at gjøre, tog Ordet i den Henseende; men jeg sigtede dog ikke nærmest til ham, jeg sigtede mere til de militære og juridiske Medarbeidere af dette Tillæg og ønskede at vide, hvorvidt de mente, at den høitærede Minister havde været heldig i sin Veiledning eller ikke? Naar jeg atter nævner dette, er det, fordi jeg anser det for et overordentlig vigtigt Spørgsmaal, og det er vel en Forhandling værd i denne Samling, hvad det er, der er Lov angaaende Hærvæsenets Ordning. Efter min Overbevisning er der ikke nogen Mand i Danmark, der veed det for Tiden. Jeg sagde udtryffeligt, at den ærede Krigsminister mente at vide det ved sin Veiledning, men har ikke altid været heldig; efter hvad et æret Medlem yttrede, var han endogsaa paa sine Steder temmelig uheldig; han mente, at han i det Væsentlige havde truffet det Rigtige ved at indføre sin Fortolkning paa Tryk, der hvor Forandringer være nødvendige, og det var jo muligt, at vi kunde komme til at godkjenne dette, især naar vi havde set Generalauditørens Betænkning og Drøftelse deraf. Mulig vilde det være det Heldigste, om Folkethinget besluttede at nedsætte et Udvalg med Hensyn til Drøftelsen af dette Spørgsmaal, hvorvidt denne Veiledning kan siges at være et nøjagtigt Udtryk for, hvad der er Hærlov, ellers vender stadig det Spørgsmaal tilbage, hvad er det, og hvad er det, hvorledes skal det fortolkes o. s. v. o. s. v., der kan i den Anledning komme mange Bryderier frem under den stadige Forhandling af saa stort et Budget som dette. Naar man har indvendt, at det kun er mig, der trænger til en saadan Veiledning, tror jeg, at det er en ren Misforstaaelse. Jeg har ikke hørt noget Menneffe endnu, der har vist sig kynbig i dette Spørgsmaal, og som ikke kunde trænge til Veiledning, og det forekommer mig, at den Diskussion, vi have hørt her i Salen